СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 183. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 8. серпня, 1925. VOL. XXXIII. No. 183. Jersey City, N. J., Saturday, August 8. 1925. THREE CENTS

Властителі копалень вугля жалують за зірваними переговорами.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 6. серпня. — Семюел Варинер, голова представників властителів копалень твердого вугля на конференції сих властителів з представниками майнерів, вислав до Джана Луиса, президента Юнайтид Майн Воркерс та голови робітничої делегації на сю конференцію, у відповідь на лист Луиса письмо, якому дехто надає великого значіння як основі для навязання нових переговорів.

Як відомо, Луис у своїому листі писав був, що представники властителів копалень, які переговорують з робітничими представниками, не мають в дійсности повного права робити якінебудь уступства майнерам і тому всякі дальші переговори зовсім зайві. Тепер Варинер, відповідаючи на сей лист Луиса, угевнює робітничих представників, що представники властителів мають повні права до переговорів, до роблення уступств, ставлення домагань та заключування такої угоди, яку вони вважають за відповідну. Варинер висказує свій жаль, що представники робітничої юнії так зривають переговори, та висказує надію, що переговори ще дадуться навязати наново.

Богато газет уже приняло, що тепер знова появилася надія на дальше веденне перерваних переговорів. Робітничі представники ще не мали часу заявити, як вони дивляться на лист Варинера. Очевидно, загально сподіються, що представники робітників не будуть могти відповісти інакше, лишень так само згідливо, як властителі; з того може справді прийти до нових переговорів.

ВЕЛИКИЙ ПОЖАР У ТЮРМІ.

БОЛТИМОР, Меріленд, 5. серпня. — У стейтовій вязниці Меріленду вибух великий пожар. Пожар відкрив один з вязнів і він зараз заалярмував вязничний заряд. Гасили пожар пожарні сторожі з околиці, котрим помагали вязники. При пожарних драбинах, приставлених до мурів, стояли сторожі вязниці, щоби не дати вязникам скористати з пожару та втекти. При одній драбині поставлено сторожем вязника, котрий за два місяці вийде на волю, просидівши 21 літ; він сповняв вірно дані йому зарядом прикази й не пускав нікого з вязників до драбини.

ЦІКАВА ПОГОНЯ.

НЮАРК, Ню Джерзі, 5. серпня. — До міського полісмена Петрика Меккормика, стоячого на своїм „біті" на вулиці, підійшов якийсь незнакомий мущина та сказав йому, що два бльоки від них якийсь Мурин відгрожується людям револьвером. Полісмен сейчас пішов шукати Мурина. Та Мурин не ждав на полісмена, але кинувся на втеки здовж зелізничої треки. Полісмен не дав за виграну. Він поговорив з одним машиністом, всів з ним на льокомотиву, і оба пустилися на машині в погоню за Мурином. Яку милю дальше вони дігнали Мурина, і полісмен його заарештував та на льокомотиві відставив до суду, де його поставлено під бейл на тисячу долярів за ношенне при собі небезпечного оружа.

ПАНІ ВИЛСОНОВА ХОЧЕ ОТВОРИТИ МУЗЕЙ СВОГО МУЖА.

ВАШИНГТОН, 5. серпня. — Знакомі вдови по бувшім президенті Вилсоні кажуть, що вдова носиться зі заміром жертвувати свій дім у Вашингтоні на памятковий музей для святкування імени Вилсона.

НАЙЛІПШИЙ МУЛЯР У СВІТІ?

КАНЗАС СИТІ, 5. серпня. — Індіянин Джеймс Бравн став славою й гордостю сього міста, котре вважає його найбільшим муляром на всьому світі. Бравн потрафить виложити на день 36,000 цегол, або три і пів зелізничі вози. Побирає він за се по 2 доляри на годину, або 16 долярів на день.

ВЕРНУЛА З ТОГО СВІТУ.

ЛОРЕН, Огайо, 5. серпня. — В однім місцевім шпиталі лікарі мали зробити малу горляну операцію на 8-літній дівчині Марті Ериксон. Оперуючий лікар дав її анестетик (знечулююче средство, „на спання"). Дівчина, однак, мала видно слабе серце, бо підчас операції лікар завважав, що хора не дихає. Серце теж перестало функціонувати. Лікар казав сейчас подати собі адреналіни, могуче побуджуюче лікарство, яке робиться з виділин желез у живих організмах звірят. Аж в три мінути по запущенню адреналіни в тіло неживої вже дитини, серце почалося бити наново. Дитина живе.

РАДЯТЬ НАД ЗАПОБІЖЕННЄМ ЗЛОЧИНАМ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 5. серпня. — Спеціяльний комітет нюйорської стейтової легіслятури радить над тим, як запобігти зростаючому числу злочинів. Межи средствами, які малиби зарадити „повени злочинів", є межи инчим проект закона, караючого високими карами ношенне всякого оружа; проект про скоре відбуванне судів; проект закона про обмеженне дарования кари; і таке инче.

ДІТИ ПОТОПИЛИСЯ НА ОЧАХ МАТЕРИ.

РЕД БЕНК, Ню Джерзі, 5. серпня. — Жена одного джерзиситського полісмена вийшла на прогульку над ріку Шрусбері недалеко Фергейвена та дозволила дітям скупатися. Хлопці, з котрих одному 13, а другому 7 літ, скоро зайшли на глубоку воду й стали топитися. Мати кинулася їм на ратунок, але, не вміючи плисти, мусіла вернутися, як вода досягла її до шиї. Там стоячи, вона власними очима дивилася, як оба хлопці втонули.

Українські Громадяни!

Українським селом заволоділа чорна розпука! В смертельній глуші занепадає село, основа нашої нації. Нидіє, марніє, тратить силу та вмирає повільною смертю. День в-день приходять звістки про випадки голодової смерти. В селах вже є голодовий тиф. Старці, матері та діти вються в голодових судорогах.

Де найдуть вони поміч?

Ми заморська імміграція мусимо дати їм поміч!

Коли Ваша громада досі не зложила своєї жертви Вашим обовязком подбати про се, щоби збірку переведено негайно.

За всіми інформаціями пишіть до Обеднання:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

ВАЖНЕ ВІДКРИТТЯ.

ШИКАГО, Илинойс, 5. серпня. — Металюргічні інженери Дін й Гадсон, які працюють в Вестерн Електрик Ко., відкрили спосіб ствердження олова. Під упливом спеціяльного гартовання олово стає три рази твердше.

ВИКОНАЛИ КАРУ СМЕРТИ НА ЖЕНЩИНІ.

ДОБЛИН, Ірляндія, 5. серпня. — В державній вязниці в Мавнтджой виконано нині кару смерти через повішенне на Анні Волш і Михайлі Талботі, котрі на спілку вбили мужа пані Волш. Виконанне присуду смерти на жінці зробила на всю Ірляндію глибоке враженне.

ПРИЙДЕ 2,000 ПОСЕЛЕНЦІВ З ЕВРОПИ.

Квебек. — Протягом одного місяця через Квебек поїде до Західної Канади дві тисячі поселенців з европейських країв. Найбільше число між ними буде Мадяр, Чехословаків і Німців, а за ними слідують Поляки і Українці. Щоби ці імігранти не стали тягарем для містів по жнивах, то іміграційні власти зробили зарядження з фармерами, що мають їх задержати в себе через зиму за 25 дол. місячної платні.

ЛІСИ ГОРЯТЬ В БРІТІШ КОЛЮМБІЇ.

Нелсон, Б. К. — У Вест Кутеней є три великих лісних пожарів. Пожар лісів в Гвайт Вотер є подібний до дійсного пекла; він занимає від 50 до 75 квадратових миль.

ПЕРЕКРАЛИСЯ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ І ДІСТАЛИСЬ ДО ВЯЗНИЦІ.

Американські іміграційні урядники оповістили, що під сю пору в вязницях Норт і Савт Дакоти сидить 120 вінніпегських людей, які прибули до Америки без потрібних пашпортів. Над ними відубдеться незадовго суд і многі будуть засуджені на довшу вязницю, а деякі знов будуть депортовані до Канади або до Росії, звідки є родом. Дотепер Канадійців не арештовано за те, що прибували до Америки без пашпортів, але на дальше цього не буде. Недавно поліція арештувала в Мінесоті четверо дітий і дві жінки та одного мущину. Мущину засудять до вязниці, а жінок з дітьми відішлють до Росії. Всі вони прибули туди з Вінніпегу без пашпортів.

ПЕРЕБУДОВА ЗАЛІЗНИЧНИХ ШЛЯХІВ ЗНИЩЕНИХ ВИЛИВАМИ.

Які величезні шкоди мусіли спричинити виливи та повені нашому селянству та нашому рільництву взагалі, видно найкраще з того, що Польща мусить перебудовувати деякі залізничі шляхи в районі виливів у цілости. Найбільше потерпіли мости та насипи. На ціль перебудови тих шляхів примушена буде держава затягнути позичку на суму 10 міліонів золотих.

КНЯЖИЙ ДАР.

Гімн. учитель Василь Волошинський з Верблян жертвував кружкові УПТ. в Яворові свою цінну бібліотеку з 5000 томів. У цій бібліотеці є чимало книжок бібліографічної рідкости та високої вартости. Кружок УПТ. прикладає старань уладити бібліотеку як слід, щоби з неї могла користати гімназія й громадянство. П. Волошинському належиться за його дар щира подяка та признання.

КОНСТИТУЦІЯ В ПРАКТИЦІ

Дня 5. VII. ц. р. відбулися загальні збори „Просвіти" в Хлібичині ліснім, повіт Коломия, в домі Анастазії Максимів. В ночі того самого дня прийшов до Анастазії Максимів комендант місцевої станиці Кравзе і почав випитувати її, що то були за збори, що на них говорено і чому вона не просила його за позволення на збори. Коли жінка сказала, що не памятає добре, що на зборах говорено, тоді комендант крикнув на ню: „Шляк би тебе трафив, ти пощо спровуджуєш большевиків" і ударив її три рази палицею по голові, а раз штовхнув палицею у груди. Опісля перешукав цілу хату, а знайшовши футерал від скрипки, забрав зі собою. При цім кричав: „На що ти спроваджуєш большевицьких бандитів, я тобі покажу, я вас навчу"... З цього видно, що пан поліцай наслухався немало подібних епітетів на адресу „Просвіти" і від своїх наставників, коли ними пописується при кожній нагоді.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ У БРИГІДКАХ.

Свого часу писали ми про те, що у львівських Бригідках почали політичні вязні голодівку з приводу нелюдського обходження з ними з боку тюремної сторожі, та з приводу трактування їх як звичайних уголовних злочинців. Тюремна управа не допускала до них тоді ґазет, не позволяла на бачення з родиною, тероризувала їх на проходах і т. и., що й було причиною голодівки. У цій справі внесено було в варшавському соймі інтерпеляцію. Міністерство зажадало вияснень від тюремної адміністрації. Начальник тюрми Маєвскі, зглядно його заступник Ґурскі уложили декларацію, яка заперечувала усі порушені в інтерпеляції факти надуживання. Ту декларацію подав політичним вязням до підпису п. Ґурскі, але в той спосіб, що не знайомив їх із її змістом. Вязні не дали на декларацію своїх підписів, бо не знали її змісту. Та пан Ґурскі справи не залишив, а стягнув від кількох політичних вязнів підписи підступом. Коли ці довідалися, що підписали, то відкликали свої підписи, а инші політичні вязні категорично від підписів відмовилися та заявили, що вважають нечесну роботу п. Ґурського за провокацію. За те примінив п. Ґурскі цілий ряд репресій, як: а) позбавив їх права отримувати ґазети на протязі місяця, б) чотирох з них: Райнделя, Габермана, Ерліха і Буха замкнув до темниці на шість днів, при чім заборонив їм одержувати на протязі того часу харчі зі світа. Все те пімста за те, що не піддалися його підступові та провокації. Начальник тюрми Маєвскі тепер недужий і всі обовязки виконує Ґурскі. Цікаво, кого тепер належить потягати до відвічальности за ті нові надужиття? А. п. Ґурскі загрожує ще більшими репресіями.

МІЛІТАРИЗАЦІЯ ШКІЛ У С. Р. С. Р.

„Таймс" приносить вістку, що Рада Народніх комісарів у Москві підготовляє декрет про обовязкове введення військового навчання у всіх вищих наукових заведеннях. Студенти мусітимуть щороку відбувати трохмісячну військову службу в касарні. Від осени слідуючого року намічено введення обовязкового навчання військових наук в середній школі.

Англійський парлямент ухвалив домагану урядом углеву субсидію.

ЛОНДОН, 6. серпня. — Англійський парлямент признав подавляючою більшостю голосів урядові право видати до 10 міліонів фунтів штерлінґів (близько 50 міліонів долярів) на заплаченне відшкодовання властителям копалень на случай, якби вони понесли якісь шкоди з того, що робітники в копальнях будуть далі побирати такі робітничі заплати, як побирали досі.

Лишень 15 послів з цілого парляменту голосувало проти урядового предложення.

ЦІКАВІ РОСКОПИ.

ПАРИЖ, 6. серпня. — У місті Сен-Жермен-ан-Лее відкопано цвинтарище, яке було видимо вживане десь у шостім століттю по Христовім різдві.

Археольоги (вчені, що студіюють старину) дуже зацікавлені сею находкою. Цікавить їх передовсім те, що всі кістяки свідчать про величезний ріст тогочасного населення; всі кістяки мають від 6 стіп 2 цалі до 6 стіп 7 цалів висоти. Поховані вони або зовсім без нікого покривала або в простих деревляних трунах. Археольоги не можуть догадатися, до кого належали сі кістяки, чи до християнських мучеників, чи до римських, чи може до гальських жовнірів.

ПЕРЕЇХАВ АВТОМ ЦІЛИЙ АФРИКАНСЬКИЙ КОНТИНЕНТ.

ПАРИЖ, 6. серпня. — Нині приїхали до Парижа французький капітан Делінжет та його дочка, котрі на своїм авті переїхали впоперек африканський континент від півночи до полудня. Переїхали вони підчас своєї дороги 28,000 миль, і часто приходилося їм їхати околицями, які не то, що не бачили авта, але навіть білої людини.

ПОСОЛ РАДИТЬ ПЕРЕНЕСТИ ПАРЛЯМЕНТ НА ВІЛЬНИЙ ВОЗДУХ.

БЕРЛИН, 6. серпня. — Підчас парляментарної дебати над державним буджетом Німеччини один соціялістичний посол радив послам не душитися в горячім парляментарнім будинку, але перенести наради на вільний воздух, приміром до парку. Він радив теж, щоби там уставити відповідні прилади до розсилання парляментарних промов при помочи радія. Посли віднеслися до внеску неприхильно.

РОСІЯ ВЖЕ ТОРГУЄ В АМЕРИЦІ НА ВЕЛИКУ СУМУ.

МОСКВА, 6. серпня. — Як показують предложені урядові звіти, всеросійський текстильний синдикат закупив за послідний рік у Злучених Державах бавовни на суму 36 міліонів долярів. Торговлю ведено за посередництвом двох американських банків: Чейз Нешенел Бенк та Еквитебел Ко., оба з Ню Йорку.

ФРАНЦУЗИ ВЖЕ СТРАТИЛИ НАДІЮ НА СКОРИЙ МИР У МАРОКО.

ПАРИЖ, 6. серпня. — В той саме час, коли Франція тішилася урядовими чутками, що африканські повстанці ось-ось попрошуть о мир, провідник повстанців Абд-ель-Крім скликав наради провідників африканських племін, що покищо держалися осторонь від його повстання, та предложивши їм, до чого стремлять Французи, спитав отверто, за ким ідуть вони. Провідники сих племін мали заявитися за Абд-ель-Крімом та обіцяли привести своїх жовнірів до його армії. З того видно, що війна знова готова затягнутися на довше.

ЩЕ ОДИН ПРОБУВАВ ПЕРЕПЛИСТИ КАНАЛ.

ЛОНДОН, 5. серпня. — Англійський полковник Бернард Фрейберг пробував нині перебратись вплав через Англійський Канал. Вибрався він з Франції о годині 8 мінут 20, а в годині 1. 5 мінут сполудня попросив лодку, що їхала за ним в слід, щоби його забрала на себе, бо він не має вже більше сили боротися з филями. Був він тоді всего 600 ярдів від англійського берега. На березі стояла товпа Англійців та окликами запрівала його до боротьби проти филь.

ПОГОНЯ ЗА ТИТУЛАМИ.

БЕРЛІН, 5. серпня. — Як видно з кількох судових процесів перед німецькими судами, упадок німецької монархії не вилічив Німців з їх жадоби титулів і відзначень.

Один німецький богатий фармер, доробившися гарного майна на торговлі кіньми, забажав купити собі шляхотський титул. З огляду на те, що цісаря, який роздає титули, в Німеччині вже не було, то він постановив вдоволитися титулом барона папського двора. Щоби його дістати, він наперед змінив віру, перейшовши з протестантизму на католицизм. Відтак обіцяв за титул барона якомусь продавцеви титулів ціну 3,000 долярів. Коли бизнес з кіньми фармерови попсувся, він не міг заплатити обіцяної за титул суми. Продавець титулу позвав зараз у суд, але сей відкинув позов.

КОНЕЦЬ СТРАЙКУ ВУГЛЕВИХ РОБІТНИКІВ У НОВІЙ ШКОТІЇ.

ГАЛИФАКС, Канада, 5. серпня. — Майнери копалень вугля підприємства Бритиш Емпайер Стіл Корпорейшен ухвалили більшостю голосів вертати до праці, приймаючи умови, предложені за посередництвом уряду. Робітники будуть побирати заплату таку, як вони мали в 1922. році, себто о 6 процентів низшу від тої, яку вони побирали в 1924. році.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter, at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

МЕДОВІ МІСЯЦІ, ЩО СКІНЧИЛИСЯ, ЗАКИМ ЩЕ ПОЧАЛИСЯ

Берлінський кореспондент нюйорської жидівської соціялістичної щоденної ґазети Форвертса доносить, що туди приїхав нюйорський соціяліст-суддя Джейкоб Пенкин, котрий власне відбув довшу подорож по Польщі. Суддя Пенкин відвідав Лодзь, Варшаву, Ровно, Зофіївку та другі міста й місточка під польською владою. Сцени, які він там бачив, та річи, які він там чув, зробили на нього потрясаюче враження. Він зясовує положення Жидів у Польщі як страшне. Щоби мати повний образ життя польських Жидів, суддя Пенкин старався говорити з представниками всіх суспільних кляс. Він говорив з робітниками й банкирами, з бизнесменами, докторами, адвокатами й вчителями.

Від усіх них він дістав одну відповідь. Від усіх віяло одним настроєм роспуки й прибиття. Безнадійність налягла на Жидів у Польщі. Вже нині всі Жиди без ріжниці партій й суспільного становища признають, що згода межи жидівським колом у варшавськім соймі а польським урядом була політичною помилкою. Вже тепер антисеміти використовують сю угоду та показують на неї як на доказ, що Жиди є чужинцями, а не повними горожанами краю. Праві польські круги показують, що вже польська конституція ґарантує Жидам рівні права; коли ж з ними робиться спеціяльні умови, як з якою заграничною владою, то се знак, що вони почуваються в Польщі не Поляками, а чужинцями.

Кромі сього, як говорить суддя Пенкин на основі своїх розмов з жидівськими провідниками, тепер уже не підлягає найменчому сумнівови, що польський уряд Жидів лишень піддурив. Польський уряд обіцяв, що протягом найблизчих пять років не заведеться державного монополю на торговлю тютюном і горівкою та не відбере хліба від соток жидівських родин, а тут уже збирається переперти закон, котрий викине на вулицю коло 30,000 жидівських родин.

З фабрик тютюну, змонополізованих польським урядом, польський уряд казав прогнати всіх жидівських робітників. Жидівським робітникам просто відмавляється роботи, а на їх місце принимається Поляків. Там, де набирається зовсім нових робітників, там не дістане місця ні один одинокий жидівський робітник.

Та ще й сього мало польському урядови. Про його дальші пляни свідчить новий проект закона, який жде ухвали в польськім соймі. Після сього проекту ніхто не буде мати права отвирати собі варштату без спеціяльного дозволу польського уряду. Ніхто не буде мав права вести ніякого ремесла без дозволу польського цеху (ремісничої орґанізації). Очевидно, ніякий Жид такого диплому від польського цеху не дістане, і вже не тисячі, але міліони Жидів найдуться без куска хліба. Суддя Пенкин каже, що як американські Жиди не піднесуть острого протесту проти сих законних насильств, то сим вони видадуть міліони своїх братів на голодові муки й смерть.

Яке значіннє має польсько-жидівська згода, суддя Пенкин міг переконатися по своїм приїзді до Софіївки. В той саме день польські бандити вбили двох Жидів, а польська поліція ні пальцем не рушила, щоби піймати вбийників. А польський міністер Ґрабскі виразно каже, що він буде Жидам робити обіцянки, які відтак можна забувати.

Такі річи доносить про положення жидівського населення той самий Форвертс, що був відай таки одинокою жидівською ґазетою в Америці, що з приводу польсько-жидівської згоди попадала в телячий восторг, що витав сю згоду як найбільшу жидівську новину нових часів, як початок нової ери польського жидівства, як заповідь кращих часів для Жидів на цілім сході Европи. Так писав Форвертс місяць тому назад, позичаючи собі певно пера в якогось вихрещеного пе-пе-совця. Лишень місяць тому ся найбільша жидівська ґазета віватувала на честь Польщі, як пяний ґой, що за два центи горівки пе, а за чотири центи впеться. Не минув ще цілий медовий місяць польсько-жидівського подружа, а вже й пяний кревняка молодої доглянув, що польський брат піддув жидівську молоду на фальшивий шлюб.

Все те, однак, що доносить тепер Форвертс, можна було з гори предвидіти. Не можна було хиба предвидіти, що за польсько-жидівське подружа звернуться проти Жидів праві польські круги. Можна було сподіватися, що польсько-жидівська згода причиниться до зросту антисемітизму серед так званих національних менчостий в Польщі, — про се виразно писали розумнійші жидівські ґазети, — але не можна було сподіватися, щоби згодою послугувалися до ширення антисемітизму самі таки Поляки, які сю угоду робили. Чейже хоч ся польська дволичність переконає польських Жидів раз на все, що розвязка жидівських клопотів лежить там, де лежить розвязка національних утисків других народів, душених Польщею, що Жидам Польщі не подорозі з Поляками-гнобителями, але з подавленими й подоптаними. Нема в світі такого союза Жидів з якиминебудь гнобителями, який мігби вийти Жидам на тревалу користь.

НАЦІОНАЛЬНО-ГОСПОДАРСЬКА ПОЛІТИКА

(Надіслана стаття).

Наче стадо гайвороння вкрив наше життє цілий ряд ріжних „атів" та „ізмів". Дійсно приходиться думати: Як можливе життя нації, на яку спало стільки благодатей в роді ріжних „атів", починаючи гетьманатом а кінчаючи конкордатом, всяких „ізмів", від советизму до комунізму?

Так вічно й читається всякого рода політичні статті. Всякий всяке говорить. А бувають і такі, що на оба боки ворожать. Мовляв: Моя думка така; большевики, або впадуть або ні... Або: Моє переконаннє таке: В Европі, або буде війна або ні... Або: Я певний, що наші політичні партії в старому краю зрозуміють грізне положенне нації і злучаться або ні... „Я переконаний, що друга війна застане нас приготованими або ні... і т. д. і т. д.

Так пишуть „політики". Я однак не хочу писати такої „політики". Як уже видно зі самої неясности думок сих „політиків", що такі писання не мають ніякого значіння для нашого політичного розвою як нації.

Треба зазначити, що всі ці питання виринають під упливом міркування, як ратувати наш нарід від загибелі. Иньшими словами, кождий, що там заявляється за якимсь „атом", виходить зі заложення, що український нарід такий слабонький, що лишень якась чарівна сила може його скріпити та вратувати. На тому становищі стоїть так гетьманат, як і комісаріят.

Мені здається, що всяке говорення про слабосильність нації є мильне вже хочби тому, що воно ще більше сю слабосильність збільшає. Поодиноких актів насильства над нашим народом не треба недоцінювати, однак з безупинної балачки про них нічого не вийде, поки попри балачку не буде роботи. Від нашого говорення ворог не перестане торощити нас, не перебираючи в средствах. Не бавитися в пусті балачки, а гуртуватися нам треба в один одностайний національно-державницький фронт для відбивання ворожих нападів на наш національний орґанізм.

Під теперішну хвилю, однак, кождому Українцеви кидаються в очи факти страшного, катастрофічного стану господарки нашого народа. Нужда, голод, нечувані здирства уряду й урядників. Чуючи про те, питаєшся самого себе: До чого се все веде? Чи можливо серед таких умов говорити про одинокий політичний фронт? Чи пора тепер установляти якісь політичні лінії? Чи не важнійше для народа тепер щось зовсім друге, як так звана політика?

Спитатися можна приміром: Чи можливо тепер далі вести як слід одноцільну політичну лінію, коли господарська руїна ломить найкращих людий та переміняє тисячі наших людий на яничарів і хрунів? Мені здається, що ми ніяк не вийдемо з політичної суматохи, поки ми не возьмемося всіми силами за скріпленне господарської орґанізації нашого народа. Не вести нам тепер тиради про всякі „ати" та „ізми", а перейти до праці для забезпечення нашому народови насущного хліба, бо без нього нашому народови й політика не буде до смаку.

Від довшого вже часу старокраєва преса починає щораз більше уваги звертати на сю справу. Навести можу на доказ богато висказів старокраєвих ґазет. Попадають навіть в них признания, що через занедбанне господарської орґанізації народа штигулькає народна політика. Через занедбанне села в господарських справах тяжко містови підійти до села і в політичних справах. Всі такі голоси старокраєвої преси говорять иньчими словами, що народ в першу чергу живе хлібом, а щойно заспокоївши голод може дбати за свої душевні потреби. Хто забуває дати народові кусень хліба, той посередно причиняється до тої душевної катастрофи; що йде за всякою нуждою. Хто не помагає народові в господарці, той не може помагати йому в політиці. Закон природи каже нам, що людина мусить заспокоїти в першу чергу свої фізичні потреби. Щойно відтак розвиваються у неї і душевні потреби. Се свята віковічна правда, хотяй про це забували наші старі батьки, виховані на латині і греці. Через це тим більше мусить памятати про це наше молоде покоління, яке покликане збудити нарід до нового самостійно-державницького життя.

Підношу я це питанне тому, що ми остали в сьому згляді далеко поза другими народами. Що ми справді відстали, се кождий знає, а прецінь кождий немовби всіми силами старається про се забути, захлипуючися балачками про політику, про — ати та — ізми. Коли місто закривати се, ми відважно будемо пригадувати собі сю відсталість, але пригадувати на те, щоби проти сього ділати, тоді ми скоро поставимо наш народ на рівні з другими, і не лишень в господарстві, але й в політиці.

Не так ще давно, богато з тих народів, що тепер нас далеко випередило, находилося на такім самім низькім степени господарського розвою, що ми тепер. Невсипущою працю вони за короткий час доконали чудес. Доконати сього потрафимо й ми, як лиш будемо памятати про те, що Німці предтечею великого Бісмарка, що створив німецьку державу, називають відомого економіста Фридриха Ліста, котрий у своїх писаннях усе Німцям пригадував:

Коли нація схоче стати могучою, мусить всесторонно розвинути своє народне господарство.

Др. Володимир Галан.

ПОДЯКА

Отсим засилають виділ і всі члени читальні „Просвіти" в Староміщині всім нище поданим жертводавцям як своїм односельчанам, так і чужосторонним, котрі тепер перебувають в Америці, а причинились своїми щедрими датками до будови „Нар. Дому" в Староміщині, пов. Скалат „Щире і Велике Спасибіг". Місце, де має стояти „Дім", се площа серед села коло церкви і уряду громадського. Довгота дому 16 м., ширина 8 м., фундамент камінь, стіни цегла, дах бляха. В домі має міститись 1) саля для представлень і т. п. 2) читальня, 3) крамниця „Сільського Господаря", 4) під домом пивниця.

Імена, назвиска і квота жертводавців:

1. **Carteret, N. J.** Іван Гурман 5 дол.; Андрій Петрач і Сенько Вархола по 2 дол.; Никифор Химчук, Роман Шурин, Роман Коновка, Левко Ґронський, Степан Валевіч, Янко Вітошинський, Яків Малюваний, Остап Цех, Григорій Романюк, Мирон Літус, Теофан Возьний, Григорій Мотлас, Василь Думанський, Яків Думанський, Пилип Білінський, Кость Сікора, Олекса Ґураль, Дмитро Курек по 1 дол.; Адам Харчук, Волод. Іавда, Франко Герман, Михайло Мудрий по 50 ц.; Йосиф Шиманівка, Блашко Безпалюк, Микола Подоляк, Павло Джалий, Іван Підсубінський, Петро Трач, Йосиф Тилка, Ілько Шиманський, Михайло Кельман, Дамян Тутин по 25 ц.; Сильв. Гуль і Андр. Сербай по 50 ц. — Разом $32.50.

2. **Hudson, N. Y.** Іван Токарчук, Степан Ґуральний, Касиян Ґуральний, Ст. Кухарський, Іван Гайдук, Вас. Блажків по 5 дол.; Михайло Курац, Василь Голод по 3 дол.; Теодор Озімчук, Юлія Гусак, Іван Приступа, Абдул Фінгерштайн, Максим Ховзун по 2 дол.; Василь Андрушків, Олекса Брегман, Федько Захарчук, Микола Джигун, Іван Зельман, Ярослав Ткач, Йосиф Шурин, Корній Мазій, Іван Чайківський, Тимко Літус, Володимир Дробніцький, Гарасим Лаік, Павло Комар по 1 дол. — Разом $64.00.

3. **Bound Brook, N. J.** Іван Покотило 40 дол. зібрав від своїх товаришів, а імен не подав.

ВИДІЛ:

Ів. Свистун, гол. Мих. Хам, секр.

З ОБЄДНАННЯ.

(Комунікат з місячного засідання Управи, дня 31. липня, 1925).

Заслухавши реферату про працю Обєднання та про події в старому краю в місяці липні, Управа Обєднання перевівши основну дискусію приняла одноголосно слідуючі постанови:

1. — Управа Обєднання з радістю принимає до відома злуку всіх національно-державницьких партій в краю, які дня 11. липня сотворили нове представництво українського народу на західних його землях під назвою **Українське Національно-Демократичне Обєднанне.** При цій нагоді Управа Обєднання висказує свій привіт новоутвореній обєднаній репрезентації та висловлює щире желанне найбільшого успіху в борбі за права українського народу.

Поділяючися цим радісним фактом з українсько-американською іміґрацією, Управа Обєднання відзивається з покликом обєднатися до спільної праці на основі самостійного, національно - державницького будівництва.

В краю сталося те, на що ждала і чого домагалася американська іміґрація. Тепер черга на нас обєднатися та всіма силами піддержати визвольну боротьбу.

2. — Управа Обєднання пригадує українській суспільности, що потреби краю зростають. З окрема зростають потреби Рідної Школи, про яку в послідним місяци американська іміґрація зачала забувати.

Управа Обєднання ще раз звертається з проханнем до членів-орґанізацій Обєднання, щоби від себе видали поклики в справі негайного переведення збірок на народні цілі. Після страшної повені, яка знищила сегорічні жнива, наша поміч не сміє уставати.

3. — Для переведення більшої єдности наших сил тут на іміґрації, рішено скликати наради представників ріжних політичних угроповань для обговорення можливости співпраці в національно-державній праці.

4. — Вельми пекучою являється справа пропаґанди тут в Америці. Після дискусії принято внесенне др. В. Галана, щоби негайно порозумітися з краєвими товариствами та представництвами в справі одноцільного ведення пропаґанди та видавання публікацій на анґлійській та французькій мові. Відносно ведення пропаґанди в Америці, рішено приступити до зорґанізовання окремого центрального бюра пропаґанди при Обєднанню а на поодиноких місцевостях, де найдеться достаточне число охочих і спосібних людий, орґанізувати кружки пропаґанди, які стоялиби в тісному контакті з головним бюром. До цеї праці старатись притягти в першу чергу наших студентів, які вчаться американських школах а в той спосіб можнаб вести корисну пропаґанду без великих грошевих засобів.

5. — З загальної суми приходів за місяць липень в сумі $2065.00 рішено вислати на слідуючі цілі:

1. Ремісничі Бурси ..	$1000.00
2. Комітет Допомоги Голодному Селу .	400.00
3. Інваліди	100.00
4. Політичні вязні ...	100.00
5. Цент. Союз Укр. Студент., Прага..	50.00
6. Укр. Народний Дім в Холмі	50.00
7. Сироти у Львові ..	25.00
8. Пересилка і листи	18.65
Разом	$1743.65

Обєднанне Українських Орґанізацій в Америці.

З НОВИХ ПОДІЙ ТА ІДЕЙ.

Унаслідження ґеніяльности.

(Виклад проф. д-ра К. Шаффера).

Профосор університету в Будапešті і директор клініки нервів др. Карло Шаффер одержав недавно тисячу пезетів від еспанської Академії Наук за свої відкриття на полі унаслідження нервових недуг і ствердження, що унаслідженi нервові недуги належать до одної і тої самої одноцільної групи недуг.

Особливу вагу звернув проф. Шаффер на мозок ґенія. Він каже, що буденне життя доказує нам достаточно унаслідження талантів і духових здібностей. Унаслідження відбуваються у той спосіб, що ґеній батька переходить звичайно на сина, а ґеній матери на доньку. Інколи буває й змішання талантів родичів. Шопенгауер є тої думки, що від батька унаслідже дитина характер і волю, від матері духові здібности; а Медіюс знову твердить, що сини вдаються в батьків, доньки в мами.

А що в кождій людині прикмети батька й матері лучаться зі собою, можуть ті оба складники ділати на себе або відємно, гамуючо — або можуть творити причину нових комбінацій і сполук. Це видно дуже гарно на Ґете. Ґете походить — по батькові з промисловців, по матері зі старої, вченої родини вищої кляси громадянства. Бабуся Ґете була дочкою родини Ліндгаймерів, з котрої цілий час виходили то мистці, то вчені люди. Ґеніяльність Ґете треба пояснити лучбою чуттєвих талантів матірного боку з практично-систематичними здібностями лінії предків батька. Можна також на родині німецького ґенія замітити, що коли тільки мущина, який стоїть суспільно низше, бере собі особу з вищої суспільні кляси, тоді подружжа стає вихідною точкою розвою родини у краще.

На родині Ґете видно те, що звичайно носить назву „контрасту унаслідження здібностей". Цей контраст проявився з боку батька у тзв. основних прикметах характеру, з боку матері у здеференційованих, вищих нахилах до мистецтва та науки.

Розмах, конечний при витворі ґенія, вимагає певного відновлення ядра і його матерії. Це видно теж на родині німецького ґенія. Цілком безплянова змішка полів і рас не служить витворові справжніх талантів, а радше є причиною появи псевдоталантів і хитких характерів.

Приглядаючись переносинам ріжних талантів у ріжних родинах, можна прийти до інтересних висновків. Одначе треба знати, що батьківська частина — у біольоґічному значінні цього слова — є тою, що до неї належить все те, що належить до закохання попереднього; зате матірня частина є тою, що на ній полягає дальший розвій. Тому-то над батьківськими складниками беруть верх усе матерні. Влучність тої тези видно знову на родині Ґете або на Наполеоні; про розум і бистрість його матері всім звісно.

Переносини музикальних талантів залежать від батька. У родині Баха переходив музичний талант через пять поколінь з батька на сина. Біольоґічно подібним є тут і математичний талант, що пр. бачимо на швайцарській рідні Bernouilli, з котрої виходили математики і фізики через три ґенерації.

Сам ґеній з погляду продовжування істнування непродуктивний по найбільшій части. Ґеніяльні люди не мають звичайно ніяких дітей або що найвище одно-двоє. Ґеній не тримається довго; вже поза третьою ґенерацією він заникає. Звичайно держиться він довше жіночої лінії; у мужеській гасне скоро.

Е. Я.

ПОДЯКА.

Я низше підписана складаю сердечну подяку пп. І. Корпанови і М. Челядинови, членам 211 від. У. Н. Союза, котрі занялися збіркою на пікніку степлетонської громади, дня 26. липня с. р. Як звісно всім Українцям згаданої громади, мій муж хорий на параліж вже другий рік, а я з чотирма дітьми без помочи бідую. Добрі люди рішили помочи мені дрібними датками і зібрали для мене $30.65. За сі добровільні датки складаю щиру подяку як колекторам так і всім жертводавцям. Кличу до всіх Українців, аби стали членами У. Н. Союза, бо в нещастю дістануть поміч як в Союзі так і у відділі. Хто стоїть в орґанізації, то за него памятають не тільки в його місцевости, але і в инших.

Анна Сціжак.

КАРТА ЗМІНИ АДРЕСИ.

Хто зміняє свою адрес у,нехай долучить почтову марку за 10 центів і вишле сю картку на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

До Адміністрації „Свободи":

Залучаючи почтову марку на 10 центів прошу змінити мою адресу.

Моя стара адреса була:

Число відділу..........

Імя ....

Улиця ....

Почта ....

Нова адреса є:

Число відділу..........

Імя ....

Улиця ....

Почта ....

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць липень 1925 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	374.36	138.	37.18
2.	144.18	139.	59.53
3.	67.82	140.	41.52
4.	79.97	141.	21.39
5.	65.88	142.	96.90
6.	22.37	143.	74.21
7.	211.75	144.	54.04
8.	150.60	145.	39.10
9.	121.28	146.	74.70
10.	175.54	147.	266.25
11.	13.90	148.	12.32
12.	107.53	149.	54.76
13.	36.97	150.	27.44
14.	85.17	151.	51.83
15.	41.47	152.	45.47
16.	31.35	153.	17.23
17.	26.90	154.	44.17
18.	104.16	155.	271.16
19.	9.19	156.	54.73
20.	153.43	157.	53.14
21.	51.07	158.	20.47
22.	81.47	159.	66.39
23.	37.34	160.	83.00
24.	141.62	161.	55.74
25.	43.50	162.	40.81
26.	35.20	163.	69.47
27.	34.73	164.	45.07
28.	188.04	165.	99.39
29.	156.32	166.	17.87
30.	61.59	167.	36.32
31.	130.43	168.	121.72
32.	30.09	169.	29.81
33.	52.30	170.	177.20
34.	95.59	171.	48.02
35.	26.83	172.	57.03
36.	67.14	173.	28.84
37.	39.79	174.	40.80
38.	219.36	175.	86.31
39.	82.68	176.	41.08
40.	22.60	177.	76.77
41.	36.49	178.	32.70
42.	120.04	179.	183.64
43.	34.28	180.	13.34
44.	122.23	181.	123.96
45.	172.42	182.	110.63
46.	35.05	183.	103.59
47.	27.73	185.	64.32
48.	52.70	186.	68.37
49.	13.99	187.	49.59
50.	44.06	188.	17.99
51.	64.59	189.	19.91
52.	22.98	190.	10.11
53.	47.32	191.	65.48
54.	15.37	192.	47.59
55.	48.63	193.	134.62
56.	93.10	194.	17.75
57.	97.94	195.	33.60
58.	49.92	196.	42.97
59.	132.51	197.	38.63
60.	16.43	198.	67.48
61.	63.03	199.	11.68
62.	90.63	200.	74.86
63.	267.34	201.	51.43
64.	67.37	202.	31.02
65.	223.98	203.	96.78
66.	110.89	205.	20.35
67.	115.58	206.	318.87
68.	29.25	207.	58.34
69.	95.75	208.	26.93
70.	224.14	209.	142.35
71.	15.73	210.	42.69
72.	60.96	211.	111.15
73.	95.25	212.	31.75
74.	52.85	213.	281.04
75.	67.21	214.	43.79
76.	212.31	215.	37.13
77.	96.87	216.	44.19
78.	148.12	217.	254.45
79.	6.16	218.	232.92
80.	52.08	219.	38.52
81.	113.13	220.	115.94
82.	53.63	221.	306.29
83.	63.08	222.	26.30
84.	14.16	223.	154.57
85.	108.56	224.	18.49
86	166.59	225.	31.23
87.	99.56	226.	22.32
88.	4.59	227.	50.66
89.	8.53	228.	41.05
90.	169.89	229.	187.61
91.	198.26	230.	193.04
92.	16.46	231.	48.54
93.	26.89	232.	72.07
94.	165.51	233.	61.05
95.	98.28	234.	120.41
96.	152.08	235.	107.35
97.	36.01	236.	70.54
98.	154.85	237.	169.22
99.	151.24	238.	33.00
100.	75.24	239.	168.11
101.	56.06	240.	13.27
102.	244.64	241.	37.15
103.	68.62	242.	113.16
104.	168.31	243.	108.43
105.	117.83	244.	28.97
106.	186.17	245.	102.42
107.	54.86	246.	36.48
108.	98.75	247.	201.18
109.	104.03	248.	47.45
110.	30.55	249.	27.37
111.	41.94	250.	20.09
112.	132.37	251.	120.07
113.	94.61	252.	47.04
114.	69.25	253.	32.52
115.	16.76	254.	103.47
116.	56.98	255.	58.58
117.	78.81	256.	21.42
118.	73.99	257.	3.64
119.	35.03	258.	26.44
120.	100.93	259.	129.81
121.	75.77	260.	24.24
122.	44.97	261.	27.69
123.	84.81	262.	23.84
124.	69.90	263.	38.38
125.	16.09	264.	16.01
126.	81.04	265.	29.14
127.	87.43	266.	61.22
128.	52.52	267.	37.95
129.	24.97	268.	34.39
130.	179.15	269.	52.16
131.	19.00	270.	132.15
132.	120.92	271.	33.06
133.	131.55	272.	9.84
134.	27.68	273.	72.25
135.	117.42	274.	141.91
136.	136.70	275.	64.36
137.	117.08	276.	319.27

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
277.	46.68	323.	43.34
278.	51.87	324.	97.49
279.	13.41	325.	36.01
280.	85.39	326.	131.45
281.	10.99	327.	22.72
282.	130.92	328.	13.22
283.	81.06	329.	25.53
284.	21.95	330.	91.08
285.	30.76	331.	25.69
286.	61.33	332.	68.75
287.	14.79	333.	75.94
288.	188.39	334.	16.59
289.	14.84	335.	26.37
290.	47.74	336.	123.88
291.	24.50	337.	35.09
292.	191.77	338.	241.06
293.	16.08	339.	53.86
294.	46.00	340.	13.15
295.	154.15	341.	59.01
296.	182.10	342.	99.90
297.	20.01	344.	32.26
298.	44.24	347.	56.94
299.	65.33	350.	61.13
300.	236.47	351.	55.47
301.	183.60	354.	35.49
302.	10.70	355.	59.72
303.	34.80	357.	36.91
304.	27.36	363.	125.55
305.	47.28	364.	156.47
306.	11.22	365.	107.58
307.	15.17	367.	170.53
308.	97.88	369.	140.82
309.	28.50	370.	189.16
310.	31.52	371.	70.05
311.	17.99	379.	54.41
312.	23.38	380.	28.67
313.	11.09	381.	29.75
314.	10.92	384.	85.48
315.	16.56	385.	273.00
316.	228.19	388.	138.32
317.	79.24	392.	20.50
318.	91.39	393.	24.96
319.	18.01	396.	69.79
320.	69.78	400.	35.79
321.	66.46	401.	28.55
322.	24.49	402.	3.67

З місячних вкладок	28.606.02
Процент від бондів	720.00
Процент від морґечів	1.870.80
Процент з банків	2.354.42
Сплата морґечів	655.00
Зворот позички фонду конвенційного запомоговому	2.500.00
Сирітські части по бл. п.:	
Едвард Мандзюк, в. 94	325.00
Дм. Сідлярчук, в. 177	1.000.00
Максим Кмита, в. 143	300.00
Петро Городник, в. 198	400.00
Разом	38.731.24

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Антін Лагун, в. 9	1.000.00
Іван Ремез, в. 159	1.000.00
Анна МкЛайн Возняк, відділ 234	1.000.00
Василь Дубав Андрусів, відділ 221	500.00
Едв. Мандзюк, в. 94	375.00
Анна Кунцьо, в. 132	1.000.00
Мих. Береза, в. 197	200.00
А. Ставничий, в. 160	500.00
Петро Волошин, в. 354	498.40
Дм. Сідлярчук, в. 177	1.000.00
Мир. Витвіцький, в. 110	250.00
Дмитро Юрків, в. 63	1.000.00
Максим Кмита, в. 143	500.00
Петро Городник, в. 198	1.000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Сильвестер Ґалик, в. 1	50.00
Іван Шиманський, в. 2	25.00
Луця Смій, в. 18	50.00
Розалія Ленінська, в. 24	25.00
Семен Озарчук, в. 24	50.00
Михайло Брага, в. 32	75.00
Ілько Новак, в. 70	75.00
М. Нагребецький, в. 76	50.00
Микола Самійло, в. 193	25.00
Ксеня Ротко, в. 370	75.00

Виплати з фонду сирітського:

Фтадей Забавський, відділ 40 (старий)	325.00
Юрій Ясінко, в. 32 (ст.)	65.00
Т. Корчинський, в. 104	124.00

Виплати з фонду конвенційного:

Зворот позички на видатки конвенції до запомогового фонду	2.500.00

Розходи адміністраційні:

Свобода за орган	3.738.00
Свобода за праці	318.32
Платня гол. уряду	500.00
Асекураційний знаток за праці	2.550.00
Гол. контроля, подорож і дієти	244.14
Головний лікар	37.50
Реґістрація бондів	24.00
Стейти за праці	7.00
Адміністрац. видатки	72.61
Інвестиція готівки в морґечу	3.000.00
Разом	23.828.97

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем міс. червня остала	267.062.35
Прихід за липень	38.731.24
Разом	305.793.59
Розхід за липень	23.828.97
Готівка з кінцем міс. липня остає	281.964.62

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	281.964.62
Морґечі	477.410.00
Бонди	442.416.48
Реальність	19.500.00
Друкарня	21.000.00
Разом	1,242.291.10

Стан довжний:

Фонд посмертний	798.220.92
„ адміністрац.	30.393.85
„ резервовий	216.440.41
„ запомоговий	39.854.00
„ конвенційний	332.35
„ народний	358.72
„ сирітський	156.690.85
Разом	1,242.291.10

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

СПРОСТОВАННЯ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. ..

Перед около 2 тижнями появилась була новинка про діяльність тут. Центрального Комітету, в котрій при кінци крім інших слів додано імя Бутлера.

Позаяк з сих кінцевих слів деякі Українці чуються ображеними, проте іменем уряду Центрального Комітету заявляю, що сеї новинки уряд не подавав.

Теодор Грицей,
предс. Центрального Комітету.

ПЕРЕНЕСЕННЄ ТІЛА БЛ. П. ПЕТРА ЯРЕМИ.

В суботу, дня 15-ого серпня с. р. відбудеться перенесенне тлінних останків бл. п. Петра Яреми, помершого 16. марта с. р. в місті Ню Йорку, до родинного гробівця. О год. 10. рано відбудеться Служба Божа в церкві св. Юра, 22 Іст 7 улиця, а о год. 3-тій пополудни перенесенне тіла і панахида на Calvary Cemetery, **українська секція 23, до родинного гробівця.**

Запрашается всю родину, знакомих і приятелів небіщика до участи.

Юлія Ярема, вдова.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

В неділю 12. липня ц. р., помер у Львові **д-р Михайло Король,** адвокат із Жовкви, довголітний посол соймовий і парляментарний. Похорон відбувся в Жовкві в середу, о год. 11. перед полуднем. В. И. П.

—o—

Гавриїл Сорохан, абсольвент медицини, помер у Коломиї дня 29. мая ц. р. Небіщик походив зі села Рожнова косівського повіту. Ґімназійні студії покінчив у коломийській українській ґімназії й там здав іспит зрілости в 1911 р. Опісля записався на медичний виділ львівського університету. Як переважна часть нашої молоді, так і небіщик мусів на університеті зводити тяжку боротьбу з матеріяльними недостачами, а проте у своюму часі зложив майже всі іспити, бо належав між своїми товаришами до найздібнійших. Прийшла світова заверуха і пірвала зі собою й небіщика. Як санітарний хорунжий ділив долю і недолю 24 піх. полка. Жовніри зверталсь до нього як до рідного батька, бо він умів погодити суворі военні санітарні приписи з людським серцем. За часів української влади повнив лікарську службу в запаснім коші в Коломиї, де весною тогож року перебув — набавившись від хорих — тиф і червінку, якої наслідки тягнулися аж до смерти. Хоч як небіщик мрів і рвався до покінчення студій та зложення останнього іспиту, однак цього йому не судилось, бо невмолима смерть перервала нитку многонадійного життя. З запрацьованого вже на смертній постели гроша призначив небіщик 25 зол. на фонд українських інвалідів, а 25 зол. на „Рідну Школу."

В. И. П.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць липень 1925 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	19.95	172.	3.75
2.	13.05	174.	3.60
3.	9.90	175.	4.30
4.	2.70	176.	2.05
5.	5.00	177.	4.50
6.	1.50	179.	19.35
7.	29.03	181.	14.20
8.	7.65	182.	10.35
9.	17.10	188.	4.50
10.	4.27	191.	50
14.	3.15	192.	2.50
15.	7.45	193.	8.35
16.	5.20	196.	2.55
18.	11.50	197.	2.55
20.	5.20	198.	4.55
21.	5.25	200.	12.15
22.	15.10	201.	5.00
23.	3.15	203.	8.85
24.	14.65	205.	2.05
25.	1.80	206.	34.20
26.	1.65	207.	1.15
27.	2.05	208.	2.50
28.	20.70	209.	17.10
29.	10.15	210.	5.90
30.	7.45	211.	7.70
31.	18.90	213.	22.75
34.	11.95	214.	7.20
35.	3.15	217.	28.80
36.	50	218.	32.25
38.	24.55	219.	2.03
39.	4.50	220.	12.85
40.	2.70	221.	12.15
41.	2.25	223.	17.80
42.	8.35	224.	3.15
43.	2.25	226.	2.25
44.	19.80	227.	2.50
45.	11.92	228.	5.40
47.	2.05	229.	10.80
50.	8.35	230.	17.10
51.	2.25	232.	6.80
52.	90	233.	1.13
53.	5.40	234.	26.80
55.	4.15	235.	3.83
56.	11.93	237.	16.65
57.	7.45	238.	2.05
58.	5.65	239.	13.05
59.	14.00	241.	3.15
61.	6.08	242.	9.45
62.	6.98	243.	18.90
63.	26.77	244.	2.95
64.	7.45	245.	11.05
65.	20.95	246.	3.60
66.	4.50	247.	23.90
67.	9.00	248.	2.70
68.	2.50	250.	2.70
69.	4.30	251.	12.40
70.	25.65	252.	3.45
72.	10.40	253.	2.05
73.	6.98	258.	2.95
74.	3.45	259.	15.75
75.	12.85	261.	2.70
76.	24.07	262.	4.05
77.	4.05	263.	4.05
78.	3.00	264.	4.30
80.	3.40	265.	1.80
81.	7.20	267.	3.15
82.	5.00	268.	1.00
83.	9.45	269.	4.05
85.	12.70	270.	19.35
86.	5.20	271.	.50
87.	14.40	272.	75
88.	90	274.	10.35
89.	1.65	275.	6.30
90.	19.25	276.	36.70
91.	21.20	278.	6.80
93.	2.93	282.	14.85
94.	8.10	283.	8.10
95.	2.90	284.	3.40
96.	15.35	288.	20.93
97.	2.25	289.	2.95
98.	6.10	292.	11.93
99.	22.05	293.	1.55
100.	4.95	294.	4.95
103.	2.70	295.	4.75
104.	19.60	296.	5.18
105.	6.55	298.	5.18
106.	4.50	299.	2.30
107.	2.70	300.	13.75
108.	8.55	301.	18.00
109.	9.50	302.	90
110.	90	305.	2.45
112.	11.50	307.	2.70
113.	5.50	308.	17.55
114.	6.10	309.	75
115.	25	310.	4.05
116.	7.90	312.	2.70
118.	3.60	314.	75
120.	8.10	316.	23.63
121.	8.35	317.	7.20
123.	6.08	318.	3.83
124.	14.00	320.	7.20
126.	2.25	321.	10.15
127.	9.90	323.	4.05
128.	4.75	324.	10.68
130.	6.00	326.	13.50
131.	1.15	328.	50
132.	21.15	330.	3.45
133.	5.85	332.	6.75
135.	7.45	333.	1.75
136.	13.95	336.	5.65
137.	14.25	337.	75
139.	3.83	338.	29.05
142.	7.45	339.	9.45
143.	2.50	341.	3.60
144.	2.25	342.	18.00
145.	1.65	344.	1.80
146.	5.63	347.	7.20
147.	34.65	350.	2.03
148.	4.50	351.	3.60
149.	6.98	355.	3.60
153.	3.20	357.	3.40
155.	44.35	363.	17.55
156.	5.40	364.	10.35
158.	1.70	365.	9.00
159.	6.08	367.	7.00
160.	11.50	369.	16.65
161.	5.00	370.	9.25
162.	5.20	371.	9.45
163.	7.65	379.	3.60
164.	3.60	380.	3.60
165.	6.30	384.	10.25
166.	1.58	385.	27.68
168.	17.10	388.	12.15
170.	11.05	396.	10.35
171.	25	401.	4.73

З місячних вкладок	2.287.98
Процент з банків	348.59
Разом	2.636.57

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Григорій Усик, від. 53	112.00
Микола Пелех, в. 251	306.00

Розходи адміністраційні:

Свобода за праці	201.42
Платня робітника	160.00
Асекураційний знаток за нову палису	625.00
Видатки канцелярійні	21.10
Разом	1.425.52

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. червня остала	38.786.44
Прихід за липень	2.636.57
Разом	41.423.01
Розхід за липень	1.425.52
Готівка з кінцем міс. липня остає	39.997.49

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	39.997.49
Морґечі	18.000.00
Разом	57.997.49

Стан довжний:

Фонд посмертний	43.534.02
„ адміністрац.	14.463.47
Разом	57.997.49

Зб старої резерви доплачено по бл. п. Григорію Усик, від. 53, $88.00.

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОҐРАФІЙ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1926.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошенне до калюндаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень та середна на окладинці по $35.00. Хто хотівби в своїм оголошенню помістити також і фотоґрафію, чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотоґрафії то значить, що його оголошенне буде о стільки дорозще коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитися в редакції по день 15. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безуслівно не будуть друкуватися.

Фотоґрафії братств і товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які суть при відділах У. Н. Союза (если який кружок, співацьке товариство і т. п. не есть при відділі У. Н. Союза, таких після ухвали не буде поміщуватись у календари), хотілиб аби їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1926 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 31. липня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотоґрафією чек або моні-ордер виписаний на імя „Свободи", на суму $10.00. Сі гроші ужиється на покритте коштів виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотоґрафії мусять бути добре опаковані.

Вс. письма належить адресувати:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ВСЯЧИНА.

НАЙСТАРШІ ЗАКОНИ.

Гамурабі то був найвизначнійший король із старої історії Вавилону. Згідно з найновійшими дослідами жив около 2250-го року перед Хр., цебто приблизно в томуж часі коли й Авраам. В Сузі найшли закони, писані на стовпах. То були би найстарші закони, які досі знає наука. На однім стовпі представлений Гамурабі, як його поучує бог сонця Сіпара та він опісля на иншім стовпі в параґрафах оголошує божі поради своїм горожанам. До будівництва відносяться параґрафи (228): Коли будівничий будує для когось хату й коли викінчить, хай тоді за „сар" побудованої поверхні одержить у нагороду два секелі срібла. (229): Коли будівничий для когось будує хату, а добре не збудує і коли хата, яку будував, завалиться й убє власника, тоді треба будівничого вбити. (230): Коли вбє власникового сина, тоді треба вбити сина того будівничого. (231): Коли вбє одного власникового невільника, тоді хай дасть невільника за невільника власника хати. (232): Коли знищить добро, хай надгородить усе знищене. Колиж будована ним хата не збудована сильно, так що звалилася, хай з власних засобів побудує наново завалену хату. (233): Коли будівничий будує для когось хату, а мур розпадеться, тоді хай будівничий власними засобами поправить цю стіну.

—o—

МІСТО МІЖ ҐАЙЗЕРАМИ.

Мешканці Нової Зеляндії не мають ніколи справжнього спокою. Підземні громи майже ніколи й не перестають, а дуже часто порушаються мури домів, так що здається все пропаде, кождої години може розступитися поверхня землі й усе проковтнути. А недавно приключилося ось що. В місті Вгакарева пропала нечайно одна вулиця, між домами появилося прегарне жерело, таке сильне, що небаром ціла околиця окуталася мрякою. Счинилася велика метушня, бо кожен думав, що і під його мешканням може отворитися ґайзер. Одначе небезпеку зльокалізовано й за кілька днів уже кожен привик до нового положення. І практичні хазяйки брали горячу воду з ґайзера, який був перед їх хатою, а інжиніри подбали, щоби цей природний феномен як найкраще використати. В Новій Зеляндії є дуже багато таких ґайзерів, але то перший раз ґайзер появився посеред міста.

—o—

ОДИН ПРИЧИНОК ДО НЕНАВИСТИ ЧУЖИНЦІВ КИТАЙЦЯМИ.

Всі знаємо, як дуже Китайці ненавидять чужинців, але не всі стараємося пізнати, яка цьому причина. Нема сумніву, що чужинці самі в значній части є виною тої ненависти. В европейській дільниці Шанґаю є публичний огород. На брамі є слідуючий напис: „Собакам і Китайцям вхід заборонений!" Якжеж можуть чужинці жадати від Китайців якоїсь пошани чи любови, коли в нинішних часах можна стрінути такий напис на публичному місці. Недавно один Анґлієць хотів навідатись до церкви, що також є в европейській дільниці. З ним були дві молоді Китайки — обі виховані в Европі. Одна була внука бувшого китайського посла в Вашинґтоні, а друга приватна секретарка згаданого Анґлійця — права рука його наукових дослідів. Дорога до церкви вела через огород, де забавлялося богато дітей під доглядом китайських служниць. Та як лише вступив Анґлієць до огороду, приступив до них анґлійський полісмен і прогнав Китайки з огорода. Внука згаданого посла написала книжку про відносини Китайців до чужинців і взяла чужинців в оборону перед своїми земляками. Але після згаданої пригоди взяла від накладчика рукопис назад, бо вже не хоче видати цієї праці.

—o—

ПОГОНЯ ЗА РЕКЛЯМОЮ

В Парижі відбувається тепер декоративна вистава. З цієї нагоди порішив міський сенат столиці ілюмінувати вежу Айфля. Але видатки на освітлення величезної будівлі показалися такі великі, що сенат зреziґнував. Тоді зголосився до них один фабрикант автомобілів і згодився уладити алюмінацію своїм коштом під умовою, що на самім шпилі вежі помістить рекляму своєї фірми. Сенат погодився і почалася робота. До ілюмінації ужито 200 тисяч жарівок та лямп і пятнайцять тон електричного дроту. Освітлення вежі на один вечір коштує 50 тисяч франків. Цікаво, що після фабриканта автомобілів зголосився фабрикант мила, який зобовязувався не тільки освічувати вежу своїм коштом але й платити містові величезну суму.

—o—

КІЛЬКО ЗАРОБЛЯЮТЬ АНҐЛІЙСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ.

Заробіток анґлійських письменників є дещо більший як українських. Письменник Гол Кен заробляє річно 60 тисяч фунтів стерлінґів (коло 300,000 долярів), Джемс Бері 45 тисяч ф., Арнольд Бенетт, Уелс і Бернард Шов около 20 тис. ф. Менші письменники заробляють теж немалі суми, так що не потребують гризтися кінцем місяця. На такі заробітки впливає дві прикмети Анґлійців: багацтво і охота до читання.

БРАТТЯ РАЙТИ.
(Винахідники аероплану.)

Небогато сторонних людей можна стрінути на морськім побережжі Норт Каролайни. Небагато там цікавого для туриста. Продовж морського берега болота та піски. Наче тільки на те, щоб захоронити країну від бурхливих хвиль океану, природа висипала понад морем невисокий вал з піскових лав та насипів. Десь-не-десь серед пісків притулилась рибальська оселя, по декілька хаток та будинків.

Та колиб таки який турист заблукався був туди в половині грудня 1903 року, то поміж пісковими горбами й біля двох незугарних шоп відкрив би особливу машину, якої в той час ще ніде на світі не бувало, щось наче деревляний вітрячок з двома парами крил. Від сусідів міг би довідатись, що в шопах живуть і працюють якісь два „підстрілені" механіки з Дітройт, а та деревляна штука з крилами наче в величезної мухи, це „літаюча машина", яку вони силкуються змайструвати.

Та в той час і в тім місці браття Орвил і Вилбур Райт таки справді завершили перший аероплян, літаючу машину, і в тім місці перший раз люде полетіли у воздух, як птахи.

Та про те, щоб полетіти, оба брати думали ще змалку, ще дітьми. Першу думку подала їм якась подарована батьком дитяча забавка, що на декілька хвиль підіймалась у воздух. Вже хлопцями почали студіювати механіку і робити спроби з паперовими і деревляними „драконами". По якій тисячі спроб в осени 1902 року деревляний апарат був вже на стільки готовий, що Райти вже стали думати про відповідний мотор. Та що відповідного мотора не могла постачити їм ніяка фабрика, то знова вони самі мусіли його зладнати.

У вересні 1903 року машина вже була готова і винахідники перевезли її в піски Норт Каролайни, щоби там біля невеличкого села Кити Гоук пробувати на ній підлетіти. Та трудностів було ще чимало; прийшлося поправляти нераз і те і друге, поки врешті дня 17. грудня Орвил Райт піднявся на своїй машині вгору. Полет тревав лише 12 секунд, але це був перший випадок в історії людства, що машина з тягарем чоловіка на собі власною силою піднялась у воздух, полетіла в бажаним напрямі і спустилась на місці не нищім як те, з якого піднеслась. Того самого дня вони підіймались ще кілька разів і раз вдержались в лету мало не цілу мінуту.

Після того оба брати працювали ще кілька літ над уліпшенням своєї птахи. Придумали сильніщий мотор, спорудили лішпі крила і керму і врешті, 1908 року Вилбур Райт поїхав до Франції демонструвати свій винахід, а Орвил лишився в Америці далі експериментувати. Підчас тих експериментів йому вдалася знов історична штука — летіти цілу годину.

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ДОПИСИ.

СИРАКЮЗ, Н. И.

Українці, від. 317 У. Н. С., думаю сами знаємо чого нам тутъ в Сиракюз конче потрібно. Ми марнуємо час а до роботи нас нема як бачите сами нема порядку, чому в нас так тихо, чому ми не пильнуєм свого, але чужих єсли ми своєї роботи не зробимо то будьмо певні, що ніхто за нас її не зробить а єсть кому, бо наш відділ есть великий а на мітингу нема нікого тільки сам уряд. Чому се так? Другі товариства сходяться щось обрадять і мають коли. так що аж любо, що свій нарід так пильнує свого. А ми що, не є ті самі Українці? пощож нам так робити, чи ми вже останні, щоби ми ся товкли по норах і до 12 години — у церковний гали, миж не є якісь тайні організації, щоби мися по норах крили і гукали. На піврічнім мітингу було тілько кількана цять членів і то так оден приходить, другий виходить чи то порядок?!

Браття: — берімся трошка ліпше до роботи а що зробимо, то собі то буде наше і нашим дітям, маємо у своїй касі троха центів, купім лоту і будуймо дім, маємо товариша п. Дудика, котрий розуміється і есть контракторомъ будівниким, він нас порадить. Купім лоту, Лотів єсть богато і не дорого. Чи ми не могли би зійтися і сами викопати пивницю і мислити, що другий за гроші зробить ліпше ми можемо зробити таку толоку як і в старім краю наші батьки будували хати. Я сам перший замкну на дві години штор і возму позичу шуфлі і піду копати пивницю і нічо мені не стане.

Хотівши щось будувати, то найвідповіднійше єсть нам на всхідній стороні коло Ествуд ми можемо там мати школу чи штор спілку для нас і других і можемо мати галю на мітинги на забави, зійтися у своє місце і свому дати заробити значить самому собі.

Прийде неділя чи коли вечером, єсли я схочу вас побачити то я піду до свого Українського Дому — там будете Ви чи хто инший і нам буде весело поговорити . Думаєте що може я або инший недасть пару центів на будову такого дому, я сам з охотою принесу на плечах мішок цементу, з охотою замкну штор на оден день і піду відробити своє, з вілбарою, поїду по пару блоксів на підмурование Укр. Дому і сам куплю і принесу, негоден буду купити десять то пять, Ви так само, і мислите, що небувби мур як я так буду робити як ви то і другий не повстидається народною роботою і десятий і сотний. Так само і на дерево на будову дому з охотою кождий дасть доляра чи більше, бо кождий з нас се знає, що ми не маєм навіть где вийти і поскаржитись, що нас так вороги гноблять в старім краю а ми ще до того не собі помагаєм а сказати їм, бо кажеме самі чи навіть чулисьмо нераз, що други казали, що ходим до польського клюбу там єсть добре пиво.

Кілько ми нераз так стратимо центів та ще і других кличемо, чи може се неправда? Нас нераз серце болить, що ми комусь помагаємо а не собі а як би ми так робили дальше то до чогож ми дійдемо, як ми тут в Сиракюз о нічого не постараємось, то будьте певні, що наші діти по нас забудуть, що вони мали, батьків Українців а скажуть, що були инші тай не вчені. Кождий з нас отримує Свободу, але чи кождий читає? Спитав я одного товариша чи бачили ви мое оголошенне в Свободі, він каже та чи я маю час заглядати да ґазети а преціньъ то оголошенне було аж на три дни і бачите як то є, волить чужого спомагати і в чужого щось купити і такі то в Сиракюз Українці, а як уже коли прийде до свого щось купи-ти то як возьме на кредит то ти єму чекай часу і рік.

Чи в той спосіб годен хто провадити бізнес межи своїми людьми, чи може ту на Бурнет, наприклад, приходить до мене оден Українець знаний і каже кілько Ви платите лайсенс, що ви продаєте обуву, або кілько лайсенс, що реперуєте обуву. Єсли є таких більше, так щож зробити, то гірка година. Так само з тою будовою Укр. Дому, відколи ми туть прибули до тих Сиракюз — немаємо нічого, бо до нічогося не беремо, раз виберімо комітет, щоби на всхідній стороні було вже щось, берім приклад від других людий, знаємо добре, що Єрусалиму відразу незбудували, але помалу, нитка по нитці — бідному сорочка, знаєте добре що ніхто нам не заперечить в тім а контрактор покаже як врізати дошку як забити цвях, в нас єсть пару таких, що знаються на будові тай ми не дамо собі в кашу наплювати, бо не одні кажуть так другі інакше, що ту зле будувати, бо то місто дорого, знов другі кажуть, що там за містом теж зле, бо то кут, миж видимо добре де наші найбільше покупили лоти де побудувалися і будують. Сиракюз місто розбудовуєся чим день і се кождий з нас знає куди найбільше будуються, отже найвідповіднійше місце єсть Бурнет Евню і Сеасборо Евню, туть лоти не такі дорогі а люде туди розбудовуються а єсли ми ту щось будемо мати, то будьмо певні, що більше Українців будуться туди будувати, бо кождий там хоче де блище школи. Хтось може сказати, що може я на користь собі се роблю або щось иньше, борони Боже. Ще раз спомимаю берімся до діла а Бог нам допоможе. Так само прошу всіх Українців в Сиракюз, щоби сего не закидали а нас порадили і помогли, бо се нас Українців обовязок себе спомагати не чужих. Так само прошу, що єсли вам потрібно обуви не ідіть до чужих шторів і не переплачуйте наколи у мене єсть обува до вибору і можете помочи свому, се то так вспільно як браття, так як живуть инші народности вони не підуть купити до чужого і не будьмо заздрісні, що він має а я немаю і тому він на збитки піде до чужого а не до свого, се сказати есть ганьба, що ми так робимо і задля того нема у нас єдности а кождий іде своєю дорогою. Як ми є Українці, то ми повинні такими бути, а не лізти в чуже просо і витирати чужі пороги. Дальше так неможливо в нас в Сиракюз, мусить бути єдність і народна робота.

Василь Осухівський,
член 317 в. Запорожська Січ,
1336 Burnet Ave.,
Syracuse, N. Y.

БІОЛЬОҐІЯ Й МЕДИЦИНА В СТАРОМУ ЄГИПТІ.

На основі найновіщих дослідів подав англійський біольоґ проф. Еліот-Сміт у „Рояль Сосаєти" цікаві подробиці з обсягу біольоґії й медицини старинних Єгиптян. Він звернув увагу на те, що більше як тривцять століть заки ще Греки почали ставити свою теорію з поля біольоґії й медицини, Єгиптяне представляли вже на стінних малюнках і горорізбах знамениті спостереження про важні обявц з життя звірят і ростин. Твердження будьто би Єгиптяне хоч знали бальзамувати мерців, не розумілися на анатомії людського тіла, не видержує вже більше критики. Єгиптяне розумілися не лише дуже добре на лічництві не лише на основі дослідів, але вони навіть сконстатували діяльність серця і крови. Пізнійше використували це Греки в своїй науці. Єгиптяне дійсно здавали собі дуже добре справу з того як повстає й удержується життя, ба вони утворювали теорії, які досі приписувалося виключно Грекам. Проф. Еліот-Сміт обяснював твердження свої єгипетськими малюнками звірят і ростин із хірурґічної й анатомічної ділянки.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошеннем, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 цт. коли таке оголошенне має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адміністрації „Свободи" 5—6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисщих правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошення чи оголошень.

Адм. „Свободи".